

5. Certificat en archivistique [Електронний ресурс]. Офіційний веб-сайт університету Лаваль. – Режим доступу: <http://www.distance.ulaval.ca/fad/programmes>
6. Formation en ligne des archivistes [Електронний ресурс]. Portail UNESCO. – Режим доступу: <http://portal.unesco.org/ci/fr/ev.php>.
7. Formation à distance [Електронний ресурс]. Офіційний веб-сайт університету Лаваль. – Режим доступу: <http://www.distance.ulaval.ca/cms/site/distance>.
8. Se former [Електронний ресурс]. Portail International Archivistique Francophone. – Режим доступу: <http://www.piaf-archives.org/se-former/une-formation-de-base-en-archivistique>.

The abstract analyses new requirements to training of archivists in Ukraine, characterises the best world practices in the organization of post diploma education. It also underlines that in information society more and more importance is given to innovative approaches to the content and forms in education. One of the ways to deal with this issue is distance learning (on-line learning) as a way to improve qualification.

Keywords: *archivist, distance education, on-line learning.*

В статье проанализированы новые требования к подготовке документоведов в Украине, охарактеризован лучший мировой опыт организации последипломного обучения. Подчеркивается, что в условиях информационного общества большое значение приобретают инновационные подходы к содержанию и формам обучения. Один из путей решения этой задачи видится в развитии дистанционного образования и образования в режиме он-лайн как формы повышения квалификации.

Ключевые слова: *документовед, дистанционное образование, образование он-лайн.*

УДК 37.2:004

**А. Пелешишин, М. Комова,
Н. Вовк**

ДИДАКТИЧНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглянуто особливості дидактичної моделі підготовки бакалаврів за напрямом «Інформаційна, бібліотечна та архівна

справа» у Національному університеті «Львівська політехніка». Подано коротку характеристику основних практичних ліній освітньо-професійної програми вказаної спеціальності.

Ключові слова: *дидактична модель; освітньо-професійна програма; інформаційна, бібліотечна та архівна справа; фахівець з інформаційної діяльності, інформаційні технології.*

У сучасному суспільстві інформація набула статусу головного стратегічного ресурсу. Впровадження новітніх інформаційних технологій в усіх сферах суспільного життя, удосконалення засобів документування та розповсюдження інформації, зумовлює високий попит на ринку праці на фахівців з інформаційної діяльності у сфері державного управління, у бізнесовій, юридичній, соціальній, культурній та суміжних сферах.

Про суспільну потребу у фахівцях з інформаційної діяльності свідчить поширення в університетах України підготовки молодих кадрів за спеціальністю «Документознавство та інформаційна діяльність», а особливо збереження цієї спеціальності під назвою «Інформаційна, бібліотечна, архівна справа» (далі – ІБАС) в «Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», який передбачає значне звуження спектру існуючих спеціальностей [3].

Сьогодні в Україні підготовку за спеціальністю «Документознавство та інформаційна діяльність» близько 50 вищих навчальних закладів України [4]. Традиційно високий конкурс абітурієнтів на підготовку бакалаврів спостерігається у Національному університеті «Львівська політехніка», де кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності (далі – СКІД) нагромадила вагомий досвід теоретичної і практичної підготовки професіоналів з інформаційної справи.

Дидактична модель підготовки бакалаврів, впроваджена на кафедрі СКІД Львівської політехніки, охоплює такі основні напрями:

1. Створення нормативної бази навчального процесу, яка закладає зміст освіти за спеціальністю ІБАС як орієнтованої на пріоритет підготовки з інформаційних, комп'ютерних, комунікативних технологій.
2. Скерування на щонайширше практичне навчання в лабораторіях кафедри, оснащених комп'ютерною технікою, мультимедійними засобами, сучасним програмним забезпеченням.

3. Створення комп'ютерно-орієнтованих дидактичних матеріалів.

Нормативну базу навчального процесу становить стандарт вищої освіти – освітньо-професійна програма підготовки бакалаврів, яка ґрунтується на принципах і методиці, закладених в міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING). Проект TUNING визначає взаємозв'язок навчальної та дослідницької компоненти навчального процесу, самостійної роботи студентів, реалізуючи компетентнісний підхід до бакалаврської підготовки [1].

Освітньо-професійна програма охоплює систему компетентностей та програмні результати навчання, які чітко виявляють орієнтацію підготовки майбутніх фахівців як професіоналів з високим рівнем володіння інформаційними технологіями. Саме цей акцент в підготовці фахівців зумовлює високий попит на випускників кафедри серед роботодавців як Львова, так і західного регіону. Хоч, до речі, регіональний спектр походження студентів, які навчаються у Львівській політехніці, давно вийшов за межі західних земель, і простирається на центральні та східні українські терени.

Навчальний план, розроблений із врахуванням задекларованих в освітньо-професійній програмі компетентностей та програмних результатів навчання, охоплює як обов'язкові, спільні для всіх студентів дисципліни, так і вибіркові практичні лінії:

- інформаційна діяльність;
- управління документальними процесами;
- бібліотечна та архівна справа.

Кожна з цих практичних ліній, згідно з проектом TUNING, орієнтована на вільний вибір студента.

Враховуючи той факт, що впровадження сучасних інформаційних технологій в управлінську діяльність установи зорієнтоване на висококваліфікованого користувача, навчальний процес на кафедрі СКІД за своїм змістом значною мірою базується на гуманітарній основі, в яку органічно інтегровано дисципліни інформаційно-комп'ютерного циклу [6]. В результаті навчання за вказаною спеціальністю студенти набувають вміння вирішувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі інформаційної справи.

Специфікою змісту підготовки фахівців з інформаційної справи на кафедрі СКІД є широке включення інформаційних дисциплін. Блок

інформаційної діяльності представлений такими дисциплінами: «Електронний документообіг», «Інформаційний менеджмент», «Прикладні комп'ютерні технології», «Технології інформаційного пошуку», «Мультимедійне забезпечення інформаційної діяльності», «Інформаційні технології глобальних мереж», «Основи електронного урядування», «Сучасне програмне забезпечення». В результаті вивчення дисциплін студенти набувають вміння проектувати та створювати інформаційні системи, ресурси, системи та послуги; використовувати PR-технології та організовувати системи соціальних комунікацій; застосовувати принципи проектування баз даних, інформаційних систем.

Важливим компонентом змісту підготовки фахівців з інформаційної справи є набуття навичок практичного застосування набутих знань. Під час викладання дисциплін циклу загальної та професійної підготовки простежується відхід від теоретизованої методики викладання професійно зорієнтованих дисциплін, які традиційно входять в систему підготовки майбутніх фахівців документно-комунікаційної сфери. Цей цикл підготовки представлений дисциплінами з блоку управління документаційними процесами, зокрема: «Діловодство», «Аналітико-синтетичне опрацювання інформації», «Ділова комунікація», «Документознавство», «Соціальні комунікації». Робочі програми з вказаних дисциплін розроблені відповідно до потреб ринку праці, викликів сучасного інформаційного суспільства. Програмними результатами вивчення таких дисциплін є:

- набуття знань з теорії та практики управління документаційними процесами;
- здобуття практичних навиків аналізу закономірностей функціонування документних потоків та масивів;
- вміння вести ділову комунікацію з усіма суб'єктами інформаційного ринку;
- здатність створювати чітку, стислу та точну управлінську документацію відповідно до чинних стандартів.

Освітня-професійна програма підготовки бакалаврів з інформаційної справи включає ряд дисциплін, які підвищують конкурентоздатність випускників, їхню здатність адаптуватися до конкретних умов різноманітної практичної діяльності у сфері управління, бізнесу, освіти, культури. Зокрема, це такі дисципліни: «Веб дизайн», «Організація виставкової діяльності», «Маркетинг інформаційних продуктів і послуг», «Крос-платформне програмування

та хмарні сервіси», «Управління проектною діяльністю», «Соціально-комунікативні технології».

Викликом сьогодні є неготовність більшості бібліотек, архівів та інших державних установ реалізовувати нові методи та засоби інформаційного забезпечення установ. Для подолання таких труднощів майбутні фахівці з інформаційної справи опановують ряд професійних навиків, отримання яких передбачено в результаті вивчення таких дисциплін: «Інформаційне забезпечення діяльності установи», «Системний аналіз інформаційної діяльності», «Технології задоволення інформаційних потреб», «Технології електронних бібліотек та архівів», «Менеджмент бібліотечних та архівних установ». Характерною ознакою інформаційного наповнення дисциплін бібліотечного та архівного спрямування є застосування новітніх інформаційних технологій для створення нового інформаційного простору бібліотечно-архівних ресурсів.

Важливим компонентом розвитку спеціальності на кафедрі СКІД є теоретичне вивчення та практичне застосування ресурсів та сервісів соціальних мереж з метою налагодження тісних зв'язків з цільовою аудиторією та привернення уваги до діяльності організації, установи тощо. У результаті вивчення дисципліни такого характеру фахівець з інформаційної справи знатиме головні принципи побудови віртуальних спільнот, технології створення, наповнення та методи забезпечення функціонування веб-сайтів та веб-спільнот у мережі Інтернет.

Акцентування на практичну підготовку студентів реалізовано в численних публікаціях, значна частина яких є комп'ютерно орієнтованими дидактичними матеріалами [2; 7]. Тільки за останні роки викладачі підготувати і видали понад 10 підручників і навчальних посібників, 7 монографій [5].

У розпорядженні студентів-інформатиків (саме так на кафедрі СКІД звуться студенти спеціальності ІБАС), крім потужного потенціалу інформаційно-навчального комп'ютерного центру Львівської політехніки, перебувають 6 навчальних лабораторій кафедри СКІД, в яких розміщено сучасне обладнання та програмне забезпечення провідних ІТ-компаній, у тому числі усе програмне забезпечення від фірми Microsoft (за програмою Академічного Альянсу), одна з провідних систем електронного документообігу DocsVision та інше.

Підготовка фахівців з інформаційної справи у Львівській політехніці адаптована до сучасних потреб формування нової генерації

кадрів у сфері інформаційної діяльності, покликана забезпечувати розвиток інформаційного суспільства, сприяти посиленню українського інформаційного ринку.

Список використаних джерел

1. Вступне слово до проекту Тьюнінг – гармонізація освітніх структур у Європі. Внесок університетів у Болонський процес// Європейська комісія: Дирекція з освіти і культури, 2008 – 108 с.
2. Пелешишин А. Позиціонування сайтів у глобальному інформаційному середовищі. – Л.: Видавництво Львівської політехніки, 2007. – 258 с.
3. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : Постанова Кабінету міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>.
4. Перелік ВНЗ України, де навчають за спеціальністю "Документознавство та інформаційна діяльність". – Документовед.at.ua. – Режим доступу: http://documento-ved.at.ua/news/perelik_vnz_ukrajini_de_navchajut_za_specialnistju_dokumentoznavstvo_ta_informacijna_dijalnist/2015-04-16-4
5. Процеси управління інтерактивними соціальними комунікаціями в умовах розвитку інформаційного суспільства: монографія / за заг.ред. А. Пелешишина. – Л.: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 368 с.
6. Komova M. Trend in documentation and information education // Biblioteka, ksiazka, Informacja, Internet. 2010 / Instytut Bibliotekoznawstwa I Informacji Naukowej UMCS w Lublinie. – Lublin, 2010. – С. 58-63.
7. Peleshchyshyn A. Web-communities in the context of modern scientific researches of the department of social communication and information / A. Peleshchyshyn, N. Vovk, M. Karapata, R. Voloshchak // Інформація, комунікація, суспільство 2016: Матеріали 5-ї Міжнародної наукової конференції ICS – 2016. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. – С. 48-49.

В статье рассмотрены особенности дидактической модели подготовки бакалавров по направлению «Информационная, библиотечная и архивное дело» в Национальном университете «Львовская политехника». Дана краткая характеристика основных

практических линий образовательно-профессиональной программы указанной специальности.

Ключевые слова: *дидактическая модель; образовательно-профессиональная программа; информационное, библиотечное и архивное дела; специалист по информационной деятельности; информационные технологии.*

The article considers the peculiarities of the didactic model of preparation of bachelors in "Information, Library and Information Science" in Lviv Polytechnic National University. The authors submit a brief description of the main practical lines of education and professional programme at a specified specialty.

Keywords: *didactic model; educational and professional programs; Information, Library and Information Science; Specialist of information activities, information technology.*

УДК 316.774(045)

Л.В. Божук

МОЖЛИВОСТІ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ У ВІДТВОРЕННІ РЕЗУЛЬТАТІВ ОСВІТНЬОЇ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті проаналізовано канали поширення освітньої та наукової інформації за допомогою мережі Інтернет, зокрема через міжнародні наукометричні бази даних (Scopus, Web of Science, Journal Citation Reports®, Google Scholar та ін.). Розкрито поняття та охарактеризовано інституційний репозитарій як один із документно-комунікаційних каналів передачі наукової та освітньої інформації. Зроблено висновок, що завдяки створенню електронних видань, публікаціям статей на сайтах видавництва, наданні доступу до наукової, освітньої літератури через сайти бібліотек та інституційні репозитарії відбувається значне підвищення інформаційно-комунікативної складової наукового світу. Наявність зазначених каналів поширення науково-освітньої інформації сприяє взаємообміну інформацією між освітянами, науковцями та дослідниками різних країн світу.